

**DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
13/1108

Vår ref.
13/355

Dato
04.04.2013

Høring - forslag til endringer i passloven og passforskriften - utvidet adgang for politiet til å benytte opplysninger fra passregisteret

Vi viser til brev av 20. februar 2013 med vedlegg angående ovennevnte.

Saken har vært forelagt Samferdselsdepartementets underliggende etater – Jernbaneverket, Luftfartsdirektoratet, Statens havarikommisjon for transport, Statens jernbanetilsyn, Post- og teletilsynet og Statens vegvesen Vegdirektoratet.

Vedlagt oversendes kopi av uttalelse fra *Post- og teletilsynet* som fører tilsyn med tilbyders taushetsplikt etter lov 4. juli 2003 nr. 83 (ekomloven) § 2-9 om elektronisk kommunikasjon, og behandler på vegne av Samferdselsdepartementet anmodninger om fritak fra taushetsplikten i all hovedsak fra politiet, jf. straffeprosessloven 118. Post- og teletilsynet har bl.a. følgende merknader:

Foreslått endring av passloven § 8 fjerde ledd

Det foreslås å endre passloven § 8 fjerde ledd ved å tilføre «*med mindre annet er bestemt i lov eller i forskrift i medhold av lov*». Post- og teletilsynet har erfart at den lignende bestemmelsen i ekomloven § 2-7 kan være problematisk i relasjon til kontrollhjemler gitt i andre deler av lovverket. For eksempel gir folketrygdloven § 21-4 arbeids- og velferdsetaten en vidtgående hjemmel til å innhente opplysninger blant annet fra «offentlig virksomhet» generelt. Tilsynet foreslår at lovteksten presiseres ytterligere til eksplisitt å gjelde for politiet.

Utlevering av opplysninger i arbeidet med å finne savnet person

Etter forslaget § 8a andre ledd bokstav a kan opplysninger utleveres til politiet i arbeid med å finne savnet person. I høringsbrevet avsnitt 4.2 vises det til at departementet bygger på en presumsjon om samtykke, med unntak av der man har klare holdepunkter

for at forsvinningen er i samsvar med vedkommendes eget ønske. Post- og teletilsynet mottar årlig flere anmodninger fra politiet om fritak fra taushetsplikten for savnede personers trafikkdata. I denne type saker blir det for voksne savnede personer krevd konkrete holdepunkter for å mistenke at noe kriminelt har funnet sted før fritak kan gis. Denne praksis er begrunnet i hensynet til personlig autonomi og personvern.

Direkte søkeadgang for politiet i passregisteret

I forslag til ny § 8a tredje ledd fremgår det at politiet gis direkte tilgang til søk og uthenting av informasjon fra passregisteret. Hvem innenfor politiet som skal gis slik tilgang skal etter høringsbrevets innledende del bero på «administrative vurderinger, basert på blant annet kravene til en forsvarlig organisering av virksomheten, personvern hensyn og tilgjengelige ressurser». I høringsbrevet er det påpekt at slik uthenting vil kunne være et inngrep i retten til privatliv etter den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) artikkel 8. Post- og teletilsynet viser til at det også vil kunne være klagerett etter EMK artikkel 13. En slik klagemulighet vil bli vesentlig vanskeliggjort dersom direkte oppslag kan skje uten skriftlig begrunnelse eller tilstrekkelig notoritet for øvrig. Dette synes ikke vurdert i høringsbrevet.

Søk i passregisteret ved automatisert behandling

Post- og teletilsynet har en vesentlig mer restriktiv praksis for fritak for taushetsplikten for basestasjonssøk enn for trafikkdata på enkelttelefoner. Dette er begrunnet i at utlevering av data fra førstnevnte rammer alle, også uskyldige tredjeparter, som har kommunisert med mobiltelefon i det aktuelle området og tidsrom. Et automatisk gjennomslag av bildedatabasen i passregisteret med biometrisk gjenkjenning vil på samme måte innebære søk i personopplysninger om tredjepersoner, i denne sammenheng en vesentlig større personkrets enn for basestasjonssøk.

Personvernproblemstillingene dette reiser er berørt i høringsbrevet, men synes ikke fulgt opp i forslaget til lovendring. Det synes i det hele uklart om forslaget åpner for automatiserte søk med biometrisk gjenkjenning, og om dette skal underlegges strengere kontrolltiltak enn søk på enkeltpersoners oppføringer i registeret.

Endringer innenfor vegtrafikklovgivningen

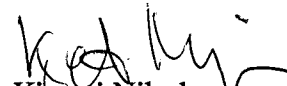
Samferdselsdepartementet viser til tidligere dialog med Justisdepartementet. Vi har gitt Vegdirektoratet i oppdrag å utarbeide høringsutkast om endringer i vegtrafikkloven og eventuelle forskrifter gitt i medhold av denne, for så vidt gjelder utlevering av opplysninger fra førerkortregisteret. Vegmyndighetene vil i dette arbeidet se hen til pågående arbeid om endring av passloven og tilhørende forskrift.

Samferdselsdepartementet støtter Justisdepartementets vurdering av at det bør settes en nedre grense for når det kan utleveres opplysninger fra passregisteret, og at grensen settes til forhold som etter loven kan medføre en høyere straff enn fengsel i seks måneder. Det er grunn til å regne med at en utvidet adgang til utlevering av opplysninger fra passregisteret vil gi et mindre behov for utlevering av opplysninger fra førerkortregisteret. Slik vi vurderer det vil det i utgangspunktet være hensiktsmessig at politiet skal kunne få utlevert opplysninger fra passregisteret også når det gjelder

etterforskning av brudd på vegtrafikklovgivningen, uten å måtte gå veien om
vegmyndighetene for å få utlevert tilsvarende opplysninger fra førerkortregisteret.

Med hilsen

Gyri Solnørdal Jenssen (e.f.)
avdelingsdirektør

Kjersti Nikolaysen
seniorrådgiver

1 vedlegg

Kopi: Post- og teletilsynet, ref.: 1300955-3